

Esselatu vesselamu aleyke ya Resulallah. Esselatu vesselamu aleyke ya Habiballah. Esselatu vesselamu aleyke ya Nebiyallah.

Allahümme salli ve sellim ala seyyidina Adem, ve seyyidina İdris, ve seyyidina Nuh, ve seyyidina Hud, ve seyyidina Salih, ve seyyidina İbrahim, ve seyyidina Lut, ve seyyidina İsmail, ve seyyidina İshak, ve seyyidina Yakup, ve seyyidina Yusuf, ve seyyidina Eyyüb, ve seyyidina Şuayb, ve seyyidina Musa, ve seyyidina Harun, ve seyyidina Zülkifl, ve seyyidina Davud, ve seyyidina Süleyman, ve seyyidina İlyas, ve seyyidina Elyesa, ve seyyidina Yunus, ve seyyidina Zekeriya, ve seyyidina Yahya, ve seyyidina İsa, ve seyyidina ve senedina ve mevlana Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellem.

Bugün size inşallah Yakup Aleyhisselam'ı anlatmaya çalışacağım.

H. Yakup Aleyhisselam'ın Kimliği ve Nesli

Yakup Aleyhisselam; Kenan diyarında, yani Fenike denilen yerde, Sur ve Beyrut ile Filistin ve Suriye'nin bir kısmından ibaret olan bölgede yaşayan insanlara peygamber olarak gönderilmiştir. İsmi İbranicede "Safvetullah" yani "Allah-u Teala'nın saf ve temiz kıldığı kul" manasına gelmektedir. Diğer adı "İsrail" olup, "Allah'ın kulu" veya "gece Allah'a yürüyen" demektir. İbrahim Aleyhisselam'ın torunu, İshak Aleyhisselam'ın oğludur.

Yakup Aleyhisselam'ın on iki oğlu vardı. Bu yüzden onun on iki oğlunun torunlarına "Beni İsrail", yani İsrailoğulları denilmiştir. Oğullarından her birinin sülalesine "sıbt", hepsine birden torunlar manasına gelen "esbât" denir. Sonradan Yahudi adı da verilmiştir. Yakup Aleyhisselam'ın neslinden birçok peygamber gelmiştir: Hz. Musa, Hz. Harun, Hz. Davud, Hz. Süleyman, Hz. Zekeriya, Hz. Yahya ve Hz. İsa Aleyhisselam bunlardandır.

Gözyaşları ve Tevekkülün Peygamberi

Gözyaşları ve tevekkülün sancağı Hz. Yakup Aleyhisselam'dır. O sadece bir peygamber değil; acıyı en derininde yaşamış, ancak her nefesiyle Rabbine olan itimatını zirveye taşımış bir kuldur. Adı Yakup, lakabı İsrail'di. Bu isim tüm hayatının bir özeti gibiydi.

Hz. Yakup, peygamberler silsilesinin altın zincirinde parlayan bir halka olarak, soyu Allah'ın dostu Hz. İbrahim Aleyhisselam'a ve sabrın temsili olan babası Hz. İshak'a dayanıyordu. Henüz annesi Refika'nın karnındayken, omuzlarına yüklenecek olan kutlu emanetin ilk işareti belirdi. O, ikiz kardeşi İys ile dünyaya geldi. İys bedenlen güçlü, avcılığa meyilli bir fıtrata sahipken; Hz. Yakup manevi derinliği, ilme ve tefekküre olan yatkınlığıyla ayrılıyordu. Bu farklılık, iki kardeş arasında peygamberlik nurunu ve babadan alınacak özel mirası kimin alacağına dair erken bir gerginliğe yol açtı.

Hz. Yakup Aleyhisselam'ın çocukluğu ve gençliği, atalarından miras aldığı tevhidin ağırlığı ve bereketi altında geçti. Onun peygamberlik alametleri; küçük yaşta dahi gösterdiği yüksek ahlak, kavrayış gücü ve Rabbine olan derin teslimiyetinde kendini gösteriyordu. Ne zaman bir sıkıntıya düşse kalbinden yansıyan bir nur ile doğruyu bulması, gelecekteki nübüvvetin habercisiydi.

Hicret ve İmtihan Yılları

Ancak kader tecelli etti ve babası Hz. İshak'ın duasını almasıyla kardeşi İys'in öfkesi alevlendi. Bu kıskançlık ve kin, Hz. Yakup Aleyhisselam'ı yurdunu terk etmeye, bir nevi sürgüne gitmeye zorladı. Bu göç, onun hayatının ilk büyük tevekkül imtihanı oldu. Ve bu imtihanda Yakup Aleyhisselam yalnız ve yorgun bir yolcuydu. Bu yolculukta bir gece uyurken gördüğü rüya onun peygamberliğini perçinledi: Göğe uzanan bir merdiven, inip çıkan melekler... Bu, Allah Azze ve

Celle'nin onu yalnız bırakmayacağını ve tüm zorluklara rağmen onunla olduğunu bir müjdesiydi.

Yolculuğun sonunda dayısı Laban'ın yanına vardı. Burada onu sadece akrabalık değil, uzun yıllar sürecek bir çalışma ve sabır imtihanı bekliyordu. Dayısının kızı Rahil'e aşık oldu. Rahil ile evlenmek için yedi yıl çalışmayı kabul etti. Ancak dayısı Laban'ın takas ve erteleme politikaları yüzünden, toplamda yedi yıl daha çalışarak önce Lea, ardından Rahil ile evlendi. Yakup Aleyhisselam bu gurbet yıllarında zorlukla yoğruldu, ağır işlerde çalıştı, dayısının verdiği sözleri tutmaması nedeniyle birçok çile çekti. O, bu yılları ailesi ve yuvası için gösterilen azmin ve helal rızık için verilen mücadelenin en güzel örneği olarak geçirdi.

Yıllar sonra dayısı Laban'dan ayrılıp, büyüyen ailesi ve malları ile birlikte memleketine geri döndü. Kardeşi İys ile bir yüzleşme yaşadı. Ancak Allah'ın lütfu ile bu yüzleşme, beklediği intikam değil, affetme ve barışma ile sonuçlandı. O, ruhunda taşıdığı peygamberlik nuru ile bu dünyada büyük bir imtihanın kendisini beklediğini biliyordu.

Yakup Aleyhisselam, insanları hak dine ve tek olan Allah-u Teala'ya inanmaya, O'na ibadet etmeye davet etti. Kenan diyarı ailesinden çok kimse ona iman etti. Kenan diyarını idare eden Şüceyn bin Dara isimli kral, Yakup Aleyhisselam'a karşı çıktıysa da başarılı olamadı.

Yusuf'un Rüyası ve Ayrılık Ateşi

Aile kurdu, evlat sahibi oldu. Yakup Aleyhisselam, anneleri Rahil'in vefat etmiş olmasından dolayı oğulları Bünyamin ve Hz. Yusuf'u diğer oğullarından çok seviyordu. Çünkü bu ikisi anne şefkatinden mahrum kalmışlardı. Hz. Yusuf'a karşı aşırı muhabbeti olduğu için onu yanından ayırmıyordu.

Hız. Yusuf yedi yaşındayken rüyasında on bir yıldız, ay ve güneşin kendisine secde ettiklerini gördü. Babasına şöyle dedi:

"Babacığım! Gerçekten ben rüyada on bir yıldızla güneşi ve ayı gördüm. Gördüm ki onlar bana secde ediyorlar." [Yusuf Suresi, 4]

Bu rüya sadece bir çocuğun hayali değildi; geleceğin ve takdir-i ilahinin bir habercisiydi. Rüya tabirini iyi bilen Yakup Aleyhisselam, oğlunun omuzlarına yüklenen peygamberlik yükünü anladı ve sevgiyle karışık bir endişeyle fısıldadı:

"Yavrucuğum! Rüyanı kardeşlerine anlatma, sonra sana bir tuzak kurarlar. Çünkü şeytan insanın apaçık bir düşmanıdır. İşte böylece Rabbin seni seçecek, sana rüyaların yorumunu öğretecek..." [Yusuf Suresi, 5-6]

Ancak kader tecelli etti. Kardeşlerinin kıskançlığı, Hz. Yakup'un ruhunda açılan en derin yara oldu. Ona, Yusuf'un bir kurda yem olduğu yalanını getirdiklerinde kalbi paramparça oldu.

Sabr-ı Cemil ve Hüzün Evi

Hız. Yusuf'un kayboluşuyla Hz. Yakup Aleyhisselam'ın hayatı sonsuz bir hüzün denizine dönüştü. Dünyası karardı, gözleri görmez oldu. Ancak O, Rabbine olan bağlılığından zerre kadar sapmadı. Çaresizliğin en koyu anında dahi dudaklarından sadece şu teslimiyet kelimeleri dökülüyordu:

"Ben, dayanılmaz kahrımı ve üzüntümü yalnızca Allah'a şikayet ediyorum. Ve ben Allah'tan, sizin bilmediklerinizi biliyorum." [Yusuf Suresi, 86]

Bu sadece bir şikâyet değil, aynı zamanda en büyük övgüydü. O, derdini başkalarına değil, sadece derdin ve devanın sahibine arz ediyordu. Bu sabır, Kur'an'ın ifadesiyle "Sabr-ı Cemil" idi; isyanın gölgesine dahi düşmediği, tefekkürün en yüce hali. Yıllarca süren bu ayrılık, onu peygamberlik makamında daha da yüceltti. Her geçen gün ruhu, ilahi takdire olan inançla daha da güçleniyordu.

O'nun ruhu çile fırınında pişmiş, her imtihanla parlamış bir altın gibiydi. Daha gencecik bir fidanken başladı rüzgâr; kardeşiyle gelen ilkyara, yurdundan edilişin sancısı... Sonra kalbinin en kıymetli meyvesi, gözlerinin nuru Hz. Yusuf'un gömleği. Kanlı ama yırtılmamış o gömlek, feryadın sessiz çığlığı oldu. Bir kuyuya düşen Hz. Yusuf değildi; o kuyuya düşen bir babanın kalbiydi. O, evlat acısını teninde, ruhunda, her nefesinde hissetti. Her seher vakti kapısına gelen rüzgârda Hz. Yusuf'un kokusunu bekledi. Hasretin ateşi öyle yoğundu ki dünyalık tüm ışıkları söndürdü. "Hüzn-ü Mübin" denilen o tarifsiz keder onu görme yetisinden etti. Mübarek gözleri kör oldu ama gönül gözü Rabbine daha çok açıldı. İnsanlar onu yadırgadı, "Hala mı Yusuf dersin?" dediler. Ama Hz. Yakup o derinlikten yükselen teslimiyetin en yüce makamından seslendi. Bu bir feryat değil, bir yemin, bir ahitti. Onun sabrı fırtınalara direnen bir dağdı. Onun bekleyişi, **"Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin"** [Zümer Suresi, 53'e atıfla] ayetinin ete kemiğe bürünmüş haliydi.

Vuslat ve Büyük Buluşma

Yıllar sonra kaderin cilvesiyle Mısır'a giden oğulları, gözlerinin nuru olan Yusuf Aleyhisselam'ın yaşadığı haberini getirdiler. Hz. Yusuf'un gönderdiği gömlek babasının yüzüne değdiğinde, mucize-i ilahiyle gözleri tekrar görmeye başladı. Hz. Yakup bize öğretti ki; insan kalbi Allah'a bağlı olduğu sürece, yüreğine kaç acı sığarsa sığsın, Sabr-ı Cemil ile hepsini taşıyabilir. Ve hasret mübarek gözleri kör etse de, eğer tefekkürün sağlam ise bir gün o nur yeniden döner seni bulur.

Yakup Aleyhisselam ailesiyle birlikte Mısır'a ulaştığında, yıllar önce görülen o rüya görkemli bir şekilde gerçekleşti. Yusuf Aleyhisselam tahtında oturuyordu ve ailesi onun önünde saygıyla eğildi. Yusuf Aleyhisselam anne ve babasını makamına çıkartıp oturttu ve dedi ki:

"Babacığım! İşte bu, daha önce gördüğüm rüyanın yorumudur. Rabbim onu gerçekleştirdi."
[Yusuf Suresi, 100]

O gün Hz. Yakup Aleyhisselam'ın ruhunda yılların acısı silindi, acı sabırla yoğrulmuş bir zafere dönüştü. Bu, acının değil, mutlak teslimiyetin hikayesiydi.

Tevhid Vasiyeti ve Vefatı

Hz. Yakup Aleyhisselam'ın hayatının son sahnesi, tüm insanlığa bırakılmış en büyük mirasın, tevhid vasiyetinin verildiği andır. O, göçüp gitmeden önce dünya malını değil, en büyük hazineyi, imanı emanet etmek istedi. Ölüm döşeğinde etrafına toplanan evlatlarına son kez baktı ve onlara kalbinin en derinindeki iman hakikatini sordu.

Kur'an-ı Kerim bu anı şöyle anlatır:

"Yoksa Yakub'a ölüm geldiği zaman siz orada mıydınız? O zaman oğullarına: 'Benden sonra kime kulluk edeceksiniz?' demişti. Onlar da: 'Senin ilahına ve ataların İbrahim, İsmail ve İshak'ın ilahı olan tek bir ilaha kulluk edeceğiz. Biz O'na teslim olanlarız' dediler." [Bakara Suresi, 133]

Bu cevapla Yakup Aleyhisselam'ın ruhu huzur buldu. O, oğullarının tevhid yolunda kalacaklarını bilerek huzur içinde ruhunu teslim etti.

Hız. Yakup Aleyhisselam'ın Mucizeleri

Yakup Aleyhisselam'ın beş çeşit mucizesi nakledilmiştir:

1. **Bereket Duası:** Duası bereketiyle bir koyunun karnından dört kuzu doğmuştu. Bir kavim gelip, "Ey Allah'ın peygamberi, geçen sene koyunlarımız hiç doğurmadı. Cenab -ı Hakk'a dua ediniz, hem bu seneki hem de geçen seneki kuzuları birden versin" diye rica ettiler. Yakup Aleyhisselam dua edince, her bir koyundan dörder tane doğmak suretiyle koyunları çoğaldı.
2. **Sesinin Gücü:** Sesi çokgür olup, üç konaklık yerden bile duyuluyordu. Düşman askerine bağırıldığı zaman korkularından hepsi kaçarlardı.
3. **Uzak Mesafeye Silah Atması:** Yakup Aleyhisselam'ın attığı şey pek uzaklara giderdi. Oğullarını Amalika kavmiyle muharebeye gönderince, Yehuda adlı oğlunun silahı parçalanmıştı. Yehuda, "Silahım kırıldı babacığım, bir silah gönderiniz" diye seslendiği anda Hz. Yakup bunu işitip bir dağ başından önceki gibi bir silah attı ve seslendi. Yehuda sesi işitip silahı aldı, hemen düşmana saldırdı ve galip geldi. Halbuki aralarında 360 kilometrelik bir mesafe vardı.
4. **Coğrafi Değişiklikler (Dağların Nakli):** Duası bereketiyle büyük ve küçük dağlar yerlerinden kalkmışlardır. Kenan ahalisi, yörenin iki tarafını darlaştıran dağların başka yere naklolunmasıyla yerlerinin geniş bir saha olmasını istemişlerdi. Yakup Aleyhisselam dua edince muratları hasıl olup, yerleri geniş ve düzlük olmuş, havası da gayet güzel bir yer haline gelmiştir.
5. **Taşların Toprağa Dönüşmesi:** Kenan ahalisini imana davet ettiği vakit, oturdukları yerlerde bulunan dağlık ve taşlık arazinin toprak olmasını teklif etmişlerdi. Yakup Aleyhisselam dua edince diledikleri gibi olmuştur.

Nesli ve Evlatları

Yakup Aleyhisselam'ın en büyüğü Ruben olmak üzere; Şemun, Levi, Yehuda, İssakar, Zevulun, Dan, Naftali, Gad, Aşer, Yusuf ve Bünyamin adlı on iki oğlu vardı. İsrailoğulları bu on iki oğlunun neslinden çoğalmışlardır. Yusuf Aleyhisselam'dan sonra akılcı en üstün olan Yehuda'nın neslinden Davud Aleyhisselam ve Beni İsrail hükümdarları gelmiştir. Bu sebeple İsrailoğullarına genel olarak "Yahudi" de denilmiştir. İsrailoğullarına gönderilen peygamberlerin çoğu da Yusuf Aleyhisselam'ın neslindendir. Kur'an-ı Kerim'de zikredilen Talut da Bünyamin'in neslindendir.

Seyyidimizden:

Rabbül Alemin razı olsun, bize Yakup Aleyhisselatu Vesselam'ı anlattınız. O, Allah katında çok güzel, çok sabreden ve çok şükreden bir kuldur. Dedesi İbrahim Aleyhisselam'ın gözünün nuru, İshak Aleyhisselam'ın evladı Yakup... Gece çokça ibadet eden, Allah-u Teala'yı gizli gizli zikreden ve çokça ağlayan bir peygamber.

Ne güzel bir peygamberdi... Ama her peygamberin bazen şerli evlatları veya zorlu imtihanları olabiliyor. Buna ancak Allah karar verir. Gece çöllerde Allah-u Teala'yı arayan Yakup Aleyhisselam da, her peygamber gibi kendi kavminin yaşayacağı çileyi yaşamış ve bu çileler ümmetine bir ders, bir nasip olarak kalmıştır. Her peygamber kavminin alacağı mükafatı peşin peşin almış ve bunlar ziyadesiyle kendi kavmine dağıtılmıştır.

Allah-u Teala bizi peygamberlerin nasipleriyle nasiplendirsin. Onların ihsanıyla bizi de ihsanlandırırsın. Onları anlamayı, onların tefekkür ettiği gibi Allah-u Teala'yı bulmayı, onların dua ettiği gibi dua etmeyi ve sabrın mükafatına onlar gibi şükretmeyi bizlere nasip etsin.

Allah peygamberlerin bazı hallerini hususen Kur'an-ı Kerim'de net anlatır. Onlardan biri de Yakup Aleyhisselatu Vesselam'dır. Evlat acısı çekmek, bunun içerisinde Allah-u Teala'ya güzel bir sabırla (Sabr-ı Cemil) yaklaşmak ve evlatların hidayeti için 40 yıl boyunca dua etmek... Dua ile her kader güzelleşir. Dua ile her zor kolay olur. Dua ile her uzak yakınlaşır. Bütün peygamberlerden ortak öğrendiğimiz şey; duaya verdikleri ehemmiyet, teslimiyet ve her halde Allah-u Teala'ya şükretmektir. Yakup Aleyhisselam'da da elhamdülillah bunu öğrendik. Allah ondan gani gani razı olsun. Allah-u Teala onun güzel hallerini Ümmet-i Muhammed'e nasip etsin ve bizler de bunu hayır üzerine kendi nesillerimize aktarabilelim inşallah.